ЦИРКУЛАР ДРЖАВНОГ СОВЈЕТА

Свима Магистратима

Будући да се онима, којима се што до сада на лицитацију продавало, велика штета наносила, тим, што су до сада свуда по заведеному обичају, такове лицитације посредством телала чињене, и телалина млого је засецала, а особито где се догоди већа каква продаја; то је Његова Светлост Милостивјејши Господар и Књаз наш, за уништожење на штету продавања клонећег се обичаја овог, високајшим предписанијем од 17. Фебруарија т. г. № 407. благоволела одредбу учинити, да се од сада телали укину, и у место њих, да сваки магистрат по једног добошара држи и то ако је могуће, одпуштени из војене службе добошара, који ће у исто време узевши мураселу и пандурску службу код магистрата извршивати, и у место телала, продавајеме магистратом ствари, лицитирати, и заповјести више власти објављивати, а где се неузможе добити добошар, бивши пре у војеној служби, ту нека се магистрат Совјету јави, који ће му добошара послати.

При сваког пак опаковој продаји, наплаћиваће магистрат од продавца по 1 грош на 100 које судској каси и принадлежати, од чега ће он точно рачуне држати имати.

Сообичавајући Совјет ову високајшу уредбу књажеску магистрату, преноручује му да се он исте уредбе у напредак и придржава, и ако сам не може наћи добошара, а он нека се обрати к Совјету, да му он таковог пошље.

17 Фебруара 1838. год.

НАШЕМУ СОВЈЕТУ

Поводом тим, што нам је као и Совјету од више страна познато, да пупиларне масе при магистратима налазеће се неуредно стоје, а и лицитације, које магистрати посредством телала чине, да на велики ущерб оне стране чија је продаја бивају, на жалећи и ове струке судопроизводства наши, по свима магистратима добро уређене видити, преноручујемо Совјету, да ствар ову узевши у разсуждение, сходно следујућим основима, и што к тому сам јоште за добро нађе, при чему му особито Указ наш под данашњим № 402 издани, к олакшању служи, циркулар један за све магистрате сочини, и нама такови на расмотрение и одобрение поднесе. Основне пак точке и то најпре што се пупила тиче, нека буду следујуће:

1. Да се пупиле на покретна и непокретна без разлике добра, и то на дуплу гаранцију како позајмитеља, тако и јемаца њини дају за годишњи интерес по 12 на 100 но од овог интереса да само 10 иду на капитал пупилама, а они два да се на страну у општенупиларну касу остављају и из овог фонда да се плати артија и протоколи они, кои се за пупилу употребљавају, и који су досад правителственим новцима плаћани; к тому, да се купи једна гвоздена и поуздана каса, у којој ће се пупиларни новци и облигације хранити; и напоследку да се сувишак овог фонда, који би за неко време знатно на-

растао, на то чува кад би непредвиђеним и без ичије кривице проузрокованим догађајем која пупила штету какову претрпела, да се ова штета накнади.

2. За веће обезбеђење пупила, да се истима то преимућствено право даде, да се оне прве од зајмодаваца наплате, ако би овај више још дугова имао: тако, да се ничија друга интабулација не уважи, ма да је и пре постављена, док се пупилско ненамири.

3. Да све пупиле имају своје туторе, ако ће и стојати под надзирательством и рачуном магистрата, Будући пак да наши људи слабо имају тог обичаја, да још за живота расположење са својим имањем учине, и туторе за своје малолетне наследнике именују, што више обично, такова туторства избегавају, то за добро судимо, да се свакому обчеству наложи да оно, по начину, као што сваке године туторе за цркву и школу бира, исто такова три, и за пупиле избира, и магистрату ји представља, а њнова дужност да буде.

а, Како који старјешина кућни, ком малолетни наследници остају, умре, или би и из другог ког узрока требало његово заостапше имање под надзираније узети, да они одма и недавши времена да се од оног што прекрије, цело таково имање препишу и у безбједност поставе, па како од овог, тако и од вересија и дугова покојника списак да сочине, и подписавши га свои имени магистрату га предаду.

б, Да у договору с магистратом одређују шта ће се од имања речени покојника наследницима у натури оставити, шта ли продати, па како од овакови продани ствари добивене, тако и остале новце, с потом од себе потписаном магистрату да предаду.

в, Они да се старају да новци не леже бадава код магистрата но да интерес свој вуку, к тому да дућане или куће и друге мильеве кои би у натури пупилама остали, и требало би их под кирију давати, под кирију дају, с кирајцијама условија граде, кирију од ње, а и вересију иза покојника оставшу купе, и магистрату продају, да се старају да непокретна добра а особито зданија пупила неопадају и да у договору с магистратом одређују, како ће се насљедници издржавати, и колико ће им се к овоме концу на издржаваше њино давати.

г, Тутора је ови и то дужност, да чим осете, да је која под интерес дата пупила у опасности, да то одма магистрату јаве, како би магистрат за благовремено против такове опасности своје мере употребити могао, због чега ће и магистрата бити дужност, само у договору с туторима, макар кому било пупиларне новце под интерес давати, будући је туторима боље познато стање и позајмитела и његови јемаца.

д, Исте дужности, које су у предњаведеним точкама туторима варошким предписане, да се и кметовима по селима, у колико се то на сеоске пупиле односи, предпишу с тим додатком, да они поред осталога буду дужни, баштине малолетни пупила под кирију давати, с којом да се такове пупиле до оног возраста обдржавају док у ствиу не буду службом себи препитаније снискавати, а чим кадри буду служити, да ји у службу упуте, а кирију од баштине магистрату донесе, да ју овај са осталом масом под интерес даје, чиме би не само маса пупилама порастла него би пупиле до свог возраста и осим масе што то себи заслужиле, и служећи другог боље се своме домостроительству предуготовиле.

Што се пак второг предмета, у почетку предписанија овог наведеног тиче, сирјеч лицитације, које магистрати посредством телала чине, на велики упчерб оне стране чија је продаја, потому што телалина при великој маси много засеца нашли смо за добро, да сваки магистрат по једног добошара држи, „а телале да укине“ и то ако може бити од одпуштени из војене службе добошара, који ће у исто време изузевши мураселу и пандурску службу код магистрата извршавати, и место телала, продавајеме магистратом ствари лици-

тирати и заповјести више власти објављивати, гди се пак не могне добити добошар бивши пре у војеној служби, ту ће се онда магистрат Совјету јавити, те ће му добошара послати.

В № 407
17 Февруарија 1838
у Крагујевцу.

МИЛОШ ОБРЕНОВИЋ
КЊАЗ СЕРБСКИ

По заповјести књажеској
Арон Загорица
протопод. придвор. књаж. канцел.

НАШЕМУ СОВЈЕТУ.

Рапортом Совјета од 27. т. м. № 991 извјешћена ско перво како је до сад магистрат бјеоградски од лицитацијом продавајени ствари по 3% наплаћивао, и како је, будући сад у недоумјенију, ће ли по пређашњему обичају или по уредби нашој од 17. Февруарија В № 407 на све магистрате издане, по којој се од продавајеми на лицитацију ствари само по 1% узима, или и по једној и другој поступити искао од Совјета у предмету овом упутствованије; друго, како је до сад обичај био, да чиновници у Бјеограду, кад на лицитацију излазе, дијурну наплаћују, које на другим мјестима не има.

На речени рапорт одговарајући, јављамо Совјету, да смо Ми ради да сви наши магистрати једнаке уредбе имају, и по тому нека се магистрат бјеоградски, као и други магистрати по уредби Нашој од 17. Февруарија т. г. В № 407 у призренију лицитација, влада. А што се тиче дијурне чиновничке, она се нигди у отечеству нашему не има наплаћивати, осим кад се трефи да који магистрата или полиције чиновник по њеком делу из мјеста пребиваница свога изађе, онда да му онај због ког кривице овај изишао буде, путни трошак мора платити, које нека Совјет свима магистратима циркулира.

В № 1089
30. Априлија 1838
У Крагујевцу.

МИЛОШ ОБРЕНОВИЋ,
КЊАЗ СРБСКИ.

По заповести књаж.
Пауи Јанковић
секретар књаж.